

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit blad verschijnt elken Zaterdag.

Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—

Afzonderlijke nummers fl. 0.25.

Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0.50, voor elken regel meer fl. 0.075.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,PLEIN VAN PIETERMAAL,
N° 129.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.

Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar pa dilanti.

Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10.— pa anja.

Un number no fl. 0.25.

Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0.50, cada regel mas fl. 0.075.

HET CHINEESCHE LEGER.

1.

Sedert den morgen van 17 Dec. 1883 wappert de Republikeinsche driekleur op de Citadel van Song-Tay. De weg naar Bac-Ninh en Hong-Hoa ligt nu open, en een aanval op Bac-Ninh, zoo heeft de Markies Tseng nitdrukkelijk verklaard, zou door China als een *casus belli* beschouwd worden.

De expeditie van de Franschen in Tonking is dus niets anders dan een bloedig voorspel van een gruwelijken oorlog tusschen China en Frankrijk. Wij meenen onzen lezers een korte beschouwing verschuldigd te zijn van de strijdkrachten waar het onmetelijk Chineesche Rijk tegenwoordig over beschikken kan.

Het "Hemelsche Rijk" is in de laatste 25 jaren, zoowel door binnenlandsche oproeren als door de mogelijkheid van eenmaal op het oorlogsveld zich te moeten bevinden tegenover Europeesche vijanden, gedwongen geworden de grootste hervormingen in zijn leger in te voeren. Die hervormingen waren van militairen en administratieven aard.

Reeds van de 17de eeuw af, is het Chineesche leger in twee groote afdeelingen gesplitst: het Banieren-leger en de Groene Vlaggen-militie. Eerstgenoemd korps is het belangrijkste en dat, waarin voornamelijk militaire verbeteringen zijn tot stand gekomen. Het heeft 8 banieren, van elkander onderscheiden door kleur en borduursel der vlaggen. De manschappen van het Banieren-leger zijn ingedeeld in 3 korpsen:

Het Manchu-korps heeft een nominaal effectief van 678 compagnies of 67,800 man.

Het Mongolen-korps telt 211 compagnies of 21,000 man, het Chinezen-korps is 270 compagnies of 270,000 man sterk.

Het Banieren-leger beschikt dus over ongeveer 116,000 soldaten, bestaande uit de drie takken van dienst, met een veel grootere verhouding cavalierie.

Het Groene Vlaggen-leger, wint het in getalsterkte van alle keizerlijke legers, het bestaat uit 600,000 man. Behoorlijk georganiseerd en aangemoedigd zouden zij de krachtigste nationale troepen zijn, daar zij er eigenlijk aanspraak op kunnen maken, Chi-

neezen te zijn. Een contingent van 10,000 man van die macht is verbonden aan het garnizoen van Peking en wijl dit in een permanent kamp ligt, heeft zijn werkdadigheid eenigermate gelijken tred gehouden met de tijden. Maar dit is een uitzondering: het overig van het uitgebreide korps manschappen, die dagelijks een kleine soldij trekken van het gouvernement, is opzettelijk, zegt men, in een staat van krachteloosheid gehouden.

De 600,000 man Chineesche militie zijn verspreid over de geheele lengte en breedte van het Rijk, maar hunne diensten worden niet gevorderd buiten de grenzen der 18 provinciën van het eigenlijke China. Binnen die grenzen evenwel moeten zij alles doen wat de overheden van hen mochten vergen, zoodat de Groen-vlaggen beschouwd moeten worden als stedelijke en dorps-politie, eer dan als soldaten.

Men zal dus geneigd zijn om al aanstonds weinig waarde te hechten aan deze nationale kracht van China; maar men wachte zich haar al te gering te schatten. De tijd is voorbij, dat het leger der "Groen-vlaggen" ter revue verscheen met waaiers en pijpen. Langzamerhand heeft China kennis gaan nemen van de militaire kunst, die de Europeanen zoo goed verstonden, dat zij met betrekkelijk weinig manschappen de honderdduizenden Chineesche krijgslieden tot de opening der poorten van het "Hemelsche Rijk" konden noodzaken. Li-Hung-Chang, Burgevine, Ward, Sherard Osborne, kolonel Gordon en kapitein d'Aigabelle zijn namen, die een goeden klank hebben in de geschiedenis der militie-hervormingen en krijgsbedrijven van de laatste jaren.

Uit de verschillende meer ge-disciplineerde en door ondervinding geharde troepen werd onder de hoofdleiding van Li-Hung-Chang de kern gevormd van het nieuwe Chineesche leger, waarmee de Franschen wellicht spoedig kennis zullen maken. Bovenal komt in aanmerking het garnizoen van Pechihli. Het bestaat uit eenige duizenden Tartaarsche troepen, uit 10,000 goed geoefende Chinezen en uit ongeveer 40,000 "Groen-vlaggen".

Op goed gezag wordt beweerd,

dat Li-Hung-Chang omstreeks 70,000 man dier troepen heeft gewapend en onderworpen aan het drill-systeem van Europeesche officieren. Li's troepen heeft men "het eenige leger" van China genoemd: misschien wel met zekere overdrijving, maar toch is 't het eenige mobiele leger van dat Rijk.

Als er een ernstige opstand in Shansi of Shantung was, werd het onderdrukken er van opgedragen aan Li-Hung-Chang, evenals het ook zijn plicht was voor de keizerlijke rechten op Corea op te treden; en de ernst van den tegenwoordigen toestand blijkt uit niets duidelijker dan uit het feit, dat een gedeelte van het in Pechihli liggende garnizoen van Tientsin verplaatst is naar Canton, voor den dienst op de zuidelijke grens.

Door ambtenaren en reizigers wordt algemeen getuigd, dat het garnizoen van Pechihli goed gevoed, goed gewapend en goed geoefend is. Achter de 70,000 man die geweren hebben en voorzien zijn van geschut, komen de Manchu-reserven, de Mongoolsche Banieren en de Chineesche militie. Doch men doet verkeerd met te veronderstellen, dat deze macht, door Li in het leven geroepen, het eenige leger is, waar het Pekingsche gouvernement op rekenen kan. In Kansuh en in het Noord-westen slaagde de onderkoning Tso er in, een leger te vormen, dat, volgens verklaring van schrandere militaire beoordeelaars, die de manoeuvres bijwoonden, een aanzienlijken kern van geoefende en beproefde soldaten bevatte. Thans is hij bezig met de reorganisatie van de talrijke krachten, waarover hij kan beschikken in de provinciën onder zijn gezag te Nankin.

Het is dus uitgemaakt, dat de vorderingen op militair gebied in alle departementen en in elke provincie van belang mogen heeten.

Een reiziger verhaalde onlangs de volgende gebeurtenis. Te Foo-tehow is een regiment gestationneerd, dat door een Engelschman gecommandeerd wordt. De kazerne is bijzonder ruim en geeft uitzicht op een uitgestrekt exercitie-veld. Kazerneering, voeding en kleeding lieten niets te wenschen over. Hun commandant, die zeer trotsch op hen was, wilde nu op zekeren dag zijn vriend,

een Engelsch zee-officier, de uitstekende discipline van zijn manschappen laten zien. In het midden van den nacht liet hij "aan-treden" blazen, waarop alle manschappen naar beneden stormden, en zich in de beste orde in gelid schaalden. Fier op dit resultaat, nam hij bij een andere gelegenheid dezelfde proef; doch de soldaten in plaats van naar beneden te komen, liepen naar de vensters en begroetten hun commandant met salvo's van gelach, en riepen: "No catchee" (wat zeker zooveel moest beteekenen als: "Je lopt ons maar weêr").

Dit verhaal schildert ons met een paar verrassende trekken den geest, zoowel den Chineeschen als den militairen, van het leger dat weldra het "Hemelsche Rijk" tegen het expeditie-korps der Fransche Republiek te verdedigen zal hebben.

(Wordt vervolgd).

FRANCIA I CHINA.

Toemamentoe di Sontay.

Victoria a favorece troepa frances i awor bandera tricolor (di tres color) di República di Francia ta boela riba Sontay. Dia 11 di December mainta troepa frances a cruza Rioo Dai sin contra nada pa strobele, el a marchere adilanti, i dia 14 el a taca e defensanan di mas afó di Sontay. Varios stad chikito bon harmar tabata forma e defensanan, i chinesnan a risisti atac di frances coe forza. Bala di boto cajonaran a haci gran destrozamentoo den celestialnan (Chinees) i despues di algun bringamentoo man na man, e stad chikitoen tabata toemar na punta di bajonet, i francesnan adelanta té un mijl fó di stad grandi mees. Den bringamentoe di dia 14 tabatien porai 4000 frances berdaderamente ocupar, i e prome noticia di 115 mortoe i den nan varios oficial, ta leeuw di berdad; correspondal di *New-York Herald* ta bisa, koe number di mortoe ta mas cerca 1000 koe 200. Despues di e despachoeai (scirbimentoe di telegraaf), awor nos sabi oficialmente koe den atac di e fortinan di mas afó 3 oficial a moeri i 10 tabata herida, 67 oficial no-comisionar i soldaat mortoe i 170 heridar. Segun noticia di Hong-Kong, un porcion grandi di garnizoen di Bac-Ninh a asisti e di Sontay na defensa di e fortinan di afó. ma di esai no-tien ningun confirmacion. Dia Biernes pasar, Minister di Marina na Paris a ricibi un despachoe foi Sontay, camina nan ta bisele, koe e muraja di mas afó tabata toemar dia 16 pa 5 or di tramerdia coe un atac hacir di manera mas boenita coe Legion stranjero, Infanteria Marina i un batallon di matroos. E ei-

tadel mees (forti grandi i sterki gebouw cerca un stad pa defendele) tabata bandonar di Chineesnan den di anoche, di manera koe troepa frances por a drenté dia 17 mainta sin bringa. Segun Admiral Courbet francesnan tabatin un oficial mortoe i 5 heridar, 14 oficial no-comisionar i soldaat mortoe i 55 heridar; segun e mees perdida di chineesnan tabata masja pisar, pasobra ora francesnan a mira nan hende coe cabes cortar foi curpa, nan a drenta un furia sin midir, i nan a mata coe poco of nungun cuartel (matamentoe formidabel) No tien duda, koe toemamentoe di Sontay ta doena di mas grandi honor na egerito (troepa) frances, ma si mediacion no bini aden, es decir: si nungun otro nacion no busca manera di pone paz, sigur esai no ta nada mas koe un coeminzamentoe di un guera masja serio tantoe pa Francia koe pa China. Ja Francia a gasta 45 milioen di franc na Tonquin, i ta sigur koe na Januari lo nan meste haci mas gastoe. Den cerkel di financi nan ta bisa, koe un empréstito (flamentoe di placa) lo ta necesario. Ta natural koe sintimentoe publiek na Paris meste ta masjar excitar coe e noticianan ai, maar pa esnan koe ta spera paz ainda, accion di Marques Tseng no tien nada, koe por doena tranquilidad. Dia Domingoe anoche i correspondant di *Standard* na Paris, koe mas bien ta mira e situacion coe un wowo fatal, ta sigura coe basta bon razon, koe nan a sigurele di manera firme, koe den interes di paz mees, koe China a moenstra asina tantoe ansia pa conserba, Gabinete de Pekin lo no doena Francia lo ké e ta pretendé na Tonquin. China a haci toer lo ké e tabata por pa evita guera. E Marques a moenstra k'e tabata dispuestoe pa doena hopi concesion (permitti cos koe nan ta pidi) i el a bai ainda muchoe mas alieuw den di e mees camina-ai si el haja e mees disposicion den e hendenan k'e tabata trata coe nan. Toch, no a socede asina. Ora el a pidi pa nan stop toer operacion militier, pa por tien tempoe pa negociacion (arreglo coe hende haltoenan di un nacion pa haci coe esnan di otro nacion guera of paz) nan a contrele coe un order, sterki mandar na Admiraal Courbet di toema e loegarnan mees camina troepa chinees tabata estacionar (osjere). China a doena Gobierno frances di conoe, koe troepanan tabata n'e lugarnan aja, i koe un atac riba nan lo ta mirar manera un *casus belli* (motiboe di guera); toch, no solamente Francia a desprecia toer consideracion, sino el a declara na mundoe koe l'e toema Sontay, Bac-Ninh i Hong-hoa, pasobra e tabata combencir, koe toemamentoe di e lugarnan ai tabata manera di mas sigur di tene paz coe Imperio celeste (China), koe sigur lo conforma coe lo ké a socede. Diplomático chineesnan ta bisa, koe e disposicion-ai di Gabinete frances ta haci imposibel arreglo di nan cuestion coe paz. Marques Tseng ta pasa fiestanan di Pascu na Inglaterra na su cas na Folkestone, i hende bon informar na Paris ta kere, koe su promer bicita atrobe na e stad ai, lo ta pa pidi su paspoort. Es-aki ta parti mas pretoe tal bez di cuestion Franco-Chinees, manera e ta n'e momentoe koe nos ta scirbi. Dos courant frances a toema un manera agradabel, pa nos no bisa un manera mas ridiculo di doena e noticia, ora nan ta grita coe gran alegria, koe, pasobra Sontay a cai, Sedan ta loebidar.

Verscheidenheden.

Bij de uitgeschreven prijsvraag voor het te Santo Domingo op te richten standbeeld van Christophorus Columbus, is bekroond het ontwerp van een Franschen kunstenaar,

Gulibert, die ook het standbeeld van Thiers te Nancy vervaardigde. Gulibert heeft Columbus voorgesteld op het oogenblik dat hij zijn outmoedigde schepelingen toespreekt en hun naar het nieuwe land, aan den horizon, wijst.

In de geschutgieterij te Angoulême neemt men tegenwoordig proeven met de zwaarste kanonnen, waarop Frankrijk zich kan beroemen. Zij zijn bestemd voor de pantserschepen in de kustforten. Zulk een kanon weegt, zonder de affuit, 98000 pond. Het gevaarte kan niet langs de gewone spoorwegen vervoerd worden, wijl de bruggen tegen zulk een vracht niet bestand geacht worden. Voor het vervoer van deze stukken zal dus een afzonderlijke weg moeten aangelegd worden.

Zooals men ziet, spaart Frankrijk geen kosten, waar het de moordtuigen-industrie geldt.

Te Weenen is, in verband met het tweede eeuwfeest van het ontzet dier stad, een boekdeel verschenen, getiteld: "*Rome und Wien, im Jahre 1683*," en 200 bescheiden uit de vaticaanse archieven behelzende, waaruit de gewichtige rol blijkt, gedurende die crisis van Europa's geschiedenis door den "Heiligen Stoel" vervuld. Deze stukken zijn op verzoek van den Paus door den Abt Sauer, van het diocees van Breslau, een der wegens den "Kulturkampf" uitgeweken geestelijken, vergeleken en op kosten der Oostenrijksche Regeering gedrukt. Men vindt in het werk 135 eigenhandige brieven van Paus Innocentius XI, Keizer Leopold I, Koning Jan Sobieski en andere personages, die medewerkten om Europa voor de overheersching van den Islam te behoeden; rapporten van de nuntiatur te Weenen, en 48 in cijfers gewisselde dépêches tusschen het Vaticaan en de nuntiusen te Weenen en te Warschau. De stukken zijn in het Fransch, of in het Italiaansch of in het Latijn gesteld.

DRILLEN OF OPVOEDEN.

De Aartshertog Johann heeft onlangs een voorlezing gehouden in de Vereeniging voor de Krijgswetenschap over de vraag "Drillen of opvoeden?" Natuurlijk wekte het feit, dat een lid der Keizerlijke familie als spreker optrad, hetgeen voor een zoo talrijk gehoor nooit geschied was, de nieuwsgierigste belangstelling op. Te meer was dat het geval, nu een zoo bevoegd beoordeelaar als de Commandant van een der legerkorpsen de vraag behandelde, of het raadzaam mocht heeten, in het Oostenrijkse leger het strenge drilsysteem in te voeren, waaraan het Pruisische leger zijne overwinningen toeschrijft. Het antwoord van den Aartshertog was ontkennend. Hij meent, dat de Pruisische zegepraal het gevolg waren van andere goede eigenschappen der Noordduitsche legers, die het mogelijk maakten, dat het dril-systeem, ook omdat men aldaar reeds men dan eene eeuw daaraan gewoon was geraakt, geen kwaad deed. Stellig kwaad zou het doen in landen als Frankrijk of Oostenrijk waar de bevolking aan zulk eene overdreven strenge tucht nooit gewennen zou. De Aartshertog hecht grootere waarde aan hetgeen hij opvoeding van den soldaat noemde, het ontwikkelen van alle goede eigenschappen van lichaam en geest, waartoe ook eene goede verhouding tusschen officieren en manschappen zeer veel kon bijdragen. De officieren moesten het goede voorbeeld in alle opzichten geven en toonen, dat zij hart voor hunne soldaten bezitten. De geschiedenis leerde, dat Oostenrijksche troepen ook zonder drilsysteem in de moeilijksste tijden strenge krijgstucht hielden en tot den grootsten moed en de heldhaftigste opofferingen in staat waren. Het spreekt van zelfs, dat de "drillers" in Pruisen het niet geheel eens zullen zijn met den Oostenrijkschen Aartshertog.

Den un fábrica di bacía cajon na Angulême nan ta haci prueba awor di algun cajon di mas grandi koe Francia por gaba di tien. Nan ta

destinar p'e nabloe blindarnan i p'e forti di costa nan. Un di e cajonnan-ai sin su roepel ta pisa 38000 liber. Un klompi asina no por ta hiba riba ningun di e camina di heroe-nan ordinario, koe ta existi, pasobra hende ta kere, koe brugnan lo no por wanta un pesa asina grandi. Anto pa nan por hiba e piezan-ai di un lugar na otro, lo nan meste traha un camina particular, expres pa nan. Manera nos ta mira, Francia no ta spara nada ora ta cuestion di fabrica machien di mata hende. Ai, ki duele koe té ainda den nos sigloe di luz i civilizacion ta di mester, koe toer nacion ta haci nan best pa nan perfecciona cada dia mas i mas e industria terribel ai! Cuantoe millioen di hende lo no ta victima di tal adelanto! Maar si ta necesidad, kiko nos kier haci? Larga nan progreso den arte di driltui.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

De stoombooten van de Red „D" lijn zullen van Curaçao naar New York vertrekken: 1. 13 en 27 Febr.—Zij worden uit New-York hier verwacht: 14, en 24 Februari.

De Pakket vertrekt naar St. Thomas den 4 Februari, en zal op hare reis St. Martin (N. G.), St. Eustatius en Saba aandoen.

— Dinsdag, 22 Januari was het 40 jaren geleden, dat de Zeer Eerw. Heeren Mgr. Frederiks, Pater Paulus, Pater Basilius en J. C. Schermer op Curaçao hun Missionaris-leven aanvingen.

In de kerk van St. Anna werd er op dien dag tot dankzegging aan den Allerhoogste een plechtige H. Mis met te Deum opgedragen.

Dia Martes 22 di Januari tabata 40 anja, koe Mgr. Frederiks, Rev. Paterman Pablo, Basilio i J. C. Schermer a bini Curaçao. A canta den iglesia di Sant-Anna un Misa solem coe Te Deum na accion di gracias na Dios.

NOBO DI COENUCOE.

Nobo di Coenucoe no ta asina bon koe seman pasar. Sekoera ta haci sintié caba, principalmente banda p'ariba. Danki Dios koe dia Martes awa-seroe a cai tres ora largoe na algun coenucoe banda p'abao. Nos meste hopi awa ainda, sino bietsji lo haci muchoe danjo, aloménos na maisji frescoe plantar na luna di November. Tien hopi hende, koe ta coeminza kega masja, awor tien coenucoe i camina koe ta dristuir pa bietsjinar, na ta berde tambe, koe hopi hende por ta contentoe i masja contentoe; toch tini koe ta kega noema manera coestumber. Unicoe cos koe nos mester ta awa. Si awa no ta bini, anto mehór parti di cosecha ta perdido; ma nos meste biba den speranza. Ainda dos of tres bon awa, tal awa manera Februari sa doena nos tal bes, i nos cosecha ta scapar. Coe poder di Dios lo nos haja es koe nos coerazon ta desea.

ARUBA.

(Een particuliere correspondentie)

ARUBA IN 1883.

Met ingenomenheid heb ik het eerste nummer van den "*Amigo di Curaçao*" doorlezen; de uitlegging aan den titel toegevoegd: dat de "*Amigo di Curaçao*" een weekblad is voor de Curaçaosche eilanden beviel mij; daaruit blijkt dat de vriend van Curaçao ook Bonaire en Aruba met zijne vriendschap wil vereeren, daardoor wordt de bijzondere vriendschap met Curaçao vermeden, eene voorliefde die zoo nadeelig placht te wezen voor de eilanden Bonaire en Aruba.

De Arubianen mogen dus hopen dat, gelijk de vriend van Curaçao betuigt het waarachtig welzijn van Curaçao te willen bevorderen, hij ook dat van de andere Curaçaosche eilanden, van Bonaire en Aruba, zal voorstaan.

In deze veronderstelling ga ik

thans een kort verslag geven van den toestand op Aruba gedurende het jaar 1883. Onze vrienden van Curaçao zullen ons alzoö beter kennen en zich genegen voelen om ons nog vuriger lief te hebben.

Ten gevolge van het totaal mislukken van den oogst, verkeerde Aruba in het begin van 1883 in eenen hoogst treurigen toestand; een goede oogst toch is, zooals men weet, het hoofdbestaan van de zoo talrijke minder gezegende bevolking op onze eilanden; zijn gemis is door niets te vergoeden, daarom zoude de ellende op Aruba in den loop des jaars niet te overzien geweest zijn, hadde de Voorzienigheid geen hulp verschaft. En zie hier eene werking der Voorzienigheid: het meest hulpbehoevende eiland der Antillen werd in 1883 de meest onuitputtelijke bron van inkomsten voor Curaçao en het Moederland.

De Aruba phosphaat-Maatschappij verschaft op Seroe Colorado gedurende het jaar 83 voortdurend werk aan ongeveer 300 Arubianen, waardoor voor een groot gedeelte in den heersche nood voorzien werd. Een bewijs van ware menschelevendheid gaf de Directie door de noodzakelijkste levensmiddelen tot een zeer lagen prijs voor hare werklieden verkrijgbaar te stellen; en dat zij tevens de veredeling en beschaving der bevolking op het oog had, bleek hieruit dat eene flinke subsidie werd geschonken aan de in opbouw zijnde kerk en school te Savonet en dat sterke dranken ten strengste onder de werklieden geweerd werden.

Dank zij voor dat alles gebrucht aan het Bestuur der Aruba phosphaat-Maatschappij! Moge het op den ingeslagen weg blijven voortgaan, dan zullen alle weldenkenden hare werkzaamheden op Aruba zegenen! De gouden medaille, op de Tentoonstelling te Amsterdam behaald, zij die Maatschappij voor hare goede bemoeiingen op stoffelijk en zedelijke gebied als eene welverdiende hulde geschonken!

Was door de ontginning der phosphaat eenigerwijze in de grootste behoeften der bevolking voorzien, toch bleven nog een groot aantal menschen zonder werk; [Aruba telt immers ongeveer vijf duizend bewoners]; daarom was het een laatste maar verdienstelijk werk van den Heer J. H. R. Beaujon, thans Gezaghhebber op St. Martijn, om vóór zijn vertrek van Aruba aan het Bestuur op Curaçao machtiging aan te vragen om den weg van Oranje-Stad naar Seroe Colorado te mogen voltooien, waarvoor eene bijzondere subsidie vereischt werd, die de Minister van Koloniën dan ook op voorstel van den HEDGestr. Heer Gouverneur van Curaçao gunstig toestond.

Pastoor de Vries, zoo bekend wegens zijn groote menschelevendheid, liet ook niet na om de aandacht van het Bestuur op den deerniswaardigen toestand waarin sommige familiën verkeerden te vestigen, en dien ten gevolge werd door den nieuwbenoemden Gezaghhebber van Aruba, den Heer D. Gaërste Wz., onmiddellijk na zijne aankomst op het eiland eene commissie benoemd ten einde den waren toestand van Aruba te kennen en daarvan aan den HEDGestr. Heer Gouverneur van Curaçao verslag te geven.

Middelertwyl men op Curaçao middeledig regens den zoo uitgedroogden en als versteenden grond van Aruba bevochtigen, zij waren de voorboden van een buitengewoon gezegend jaar, dat met 1884 voor Aruba is aangevangen.

Mogen thans deze tijdelijke zegeningen bijdragen tot een hooger geestelijk geluk, en allen leeren Gods Voorzienigheid te erkennen en te zegenen en hare weldaden ten goede te genieten! van Koolwijk?

Aruba, 12 Januari 1884.

ARUBA NA 1883.

Coe masja pleizi mi a leza di promer number di *Amigo di Curaçao*. E aplicacion, koe ta poner cerca su titel: koe "*Amigo di Curaçao*" ta

In papel semanal pa *Islanan di Curaçao* a gusta mi, pasobra esai taifica, koe é kié honra Bonaire i Aruba tambe coe su amistad; asina ta haci nos mira k'é no tien un lecto particular pa Curaçao, un presencia, koe por tabata algoe maloe otro Islanan.

Hende di Aruba tien derechiato spera, koe meescos koe es "Amigo" ta sigura koe l'é percura pa ardadero bién di Curaçao, l'é toea na pechoe felicidad di Bonaire i Aruba tambe.

Bao di e impresion-al lo mi doe awor un rebista di situacion di Aruba duranti anja 1883. Nos amienan di Curaçao lo sinja conoe as mihor, i lo nan sinti mas inclinacion pa stima nos coe mas ardor. Pa motiboe di pérdida total di coha, Aruba a hajele na coeminzamento di 1883 den un estado di tristoe; un bon cosecha, maneo nos sabi, ta principal manera di pa pa un number grandi di hende tenos favorecor riba nos islanan; ala por dresa su falta: pesai miala lo tabata casi sigur na Aruba Providencia no a juda nos. I ata obra di Providencia: e isla di as menesteroso (koe tabata den di as necesidad) den henter Antillas bira den anja 1883 un fuente sin di ganassi pa Curaçao i pa Hoelanda.

Compania di fosfat di Aruba riba coe Colorado a doena trabao hin anja na mas di 300 hende di Aha, i coe esai mas parti di nan tata juda nan necesidad principal. rececion a doena un prueba di berdera humanidad, haciendo koe su ande di trabao nan por haja procion na prijs masja barata; i coe prueba, koe Direccion tabatien abista moralizacion i civilizacion hendenan, el a doena un bon suble pa bouwmentoe di e misa i bool na Savonet, i el a taha di anera mas riguroso toer bibida orki den su trahadornan. Larga nos ta gradicidoe anto pa e cosnan-al na Bestuur di Compania di fosfat na Aruba! Dios-lar-nan sigi semper den di e camina e nan a cohe, anto toer hende di a sintir lo bindiciona su trabao. medaja di oro, koe Compania a ja na Exhibicion di Amsterdam i un present bon merecido pa toer ke el a haci pa bon material i ral di e isla-aki.

Gaske cobamentoe di fosfat a juli algun manera e necesidadnan mas grandi di nos poblacion, toh da ta keda un hopi hende sin bao; (na Aruba tien por-al 5000 bitante); pesai, ultimo trabao, ma masja mérito di Mr. J. H. R. Beau-awe Gezaghhebbor di St. Mar-1, promer k'e bai foi Aruba, ta a di pidi na Bestuur di Curaçao ler pa caba di traha camina di anje-stad na Seroe Colorado; p'e bao-al tabatien mester di un suble particular. lo k'e Minister di onia, pa pidimentoe di H. E. Gst. uverneur di Curaçao, a doena fa-blemente.

Astor de Vries, asina tantoe coe ar pa su gran humanidad no a cuida tampoco di jama atencion foebierno riba estadoe lamentable algun famia ta haja nan aden, e di esai a sali, koe e Gezaghhebbor di Aruba, Mr. D. Gaerste, na pres el a jega aki, el a nom- un comision pa toema informa- di situacion berdadera di Aruba ne na conocementoe di H. E. dr. Gouverneur di Curaçao. Hentras na Curaçao nar tabata lia algun manera pa ha i, Dios sanda algun awaceroe tendicio- bin muha nos tera secoe di Aru- pan tabata voorbode di anja di e bendicion pa Aruba, koe a coe a coe 1884.

Aruba, 12 di Januari 1884.

NEDERLAND.

De Gouverneur-Generaal van O. Indië heeft als zoodanig ontslag aangevraagd.

De Minister van Koloniën ad

interim heeft de huishoudelijke be- grooting van Curaçao voor 1884 o- vergeleed. Zij bedraagt f 686.496.

Bij Koninklijk besluit van 27 Dec. j. l. is tot Minister van Kolo- niën benoemd de Heer J. G. Spre- nger van Eijk, lid van den Raad van Indië.

ROME.— Bij gelegenheid van het Kerstfeest heeft Z. H. de Paus eene som van 12,000 fr. geschonken ten behoeve van de armen der Stad Rome. Op den dag van de herinne- ring zijner Kroning ontvingen zij van hem 10,000 fr. Aan de slacht- offers van Casamicciole zond hij 20,000 fr. In September j. l. deelde hij nogmaals 10,000 fr. onder Rome's armen uit. Voegt men hierbij de almoezen die zoovele andere armen, vele scholen, seminariën, priesters en Bisschoppen, van zijne vaderlijke wel- dadigheid mochten ontvangen, dan moeten die talrijke liefdegiften wel bij eenige honderdduizenden francs berekend worden.

De zoogenaamde "Nationale Be- devaart" naar het graf van Victor Emmanuel heeft een groot fiasco ge- leden. Nog geen vierde deel van de "pelgrims" die men verwacht had, zijn opgekomen, hoewel de spoor- wegmaatschappijen en de regeering van Koning Humbert de buitenspor- igste middelen van uitnodiging, verlokking en bekoring ter hand ge- nomen hadden. De nieuwsbladen, van welke kleur ook, kunnen noch willen dan ook het mislukken ver- bloemen van de "Wereldsche Bede- vaart", die de indrukwekkende ka- tholieke pelgrimages naar het graf van den H. Petrus, verleden jaar gehouden, in de schaduw had moe- ten stellen.

BERLIJN.— Aan het Hof is men niet zeer gerust over den gezond- heidstoestand van den Czaar. Alge- meen wordt het er voor gehouden, dat hij ernstiger gekwetst is, dan met wel beweert. Vooral Keizer Wil- helm wil elken dag nauwkeurig op de hoogte gehouden worden van den toestand des hoogen lijders.

Drukke onderhandelingen wor- den er gevoerd tusschen Keizer Wil- helm en Prins v. Bismarck. Zelfs de jaarlijksche winterjacht heeft de Keizer moeten afzeggen wegens de de dringende Staatsaangelegenheden van het oogenblik.

ANTWERPEN.— Een zeer voor- naam bankiershuis heeft, eenige we- ken geleden, zijr betalingen gestaakt. Het passief bedraagt 10,000,000 fr. De bank van Antwerpen is er voor een half millioen in betrokken.

BRUSSEL.— Eenige jaren geleden vond men het lijk van een ongeluk- ige in de rue Haute en bracht het over naar de Morgue (plaats der ten- toongestelde lijken van onbekenden). Een dame wier echtgenoot sedert eenigen tijd verdwenen was, meen- de in het lijk dat van haren man te erkennen. Jaren van droefheid en rouw verliopen sedert die her- kenning; en nog treurden jongste- den Kerstavond de bedroefde wedu- we en vaderlooze kinderen, toen eensklaps het hoofd van het gezin levend voor hen stond en zich vol verrukking in hun armen wierp. Zeker hebben weinigen te Brussel zulke gelukkige Kerstdagen mogen beleven, als die echtgenoot en va- der met de zijnen.

WEENEN.— De beroemde Israë- liet Doctor Mauritz Rosenthal, hoog- leeraar aan de Universiteit van Wee- nen, is in de laatste dagen van 1883 met zijn echtgenoot en twee kin- deren tot de Katholieke Kerk over- gegaan. De Prins-Aartsbisschop zelf heeft hun het H. Doopsel toegediend.

De heer Polisa, beroemd ster- renkundige aan het observatorium te Weenen, heeft dezer dagen op zijn verzoek machtiging van den Keizer ontvangen om aan de onlangs door hem ontdekte planeet den naam te geven van de toekomstige Keizerin van Oostenrijk n. l. *Stephanie*.

RUSLAND.— Er loopt een gerucht, dat Jablonsky en de zuster van een nihilist, die gehangen was als me- deplichtig aan den moord op Ale- xander II, gepleegd, het plan be- raamd hadden van den jongstleden aanslag op het leven van den Czaar gedurende zijne sledevaart.

EGYPT.— Er zijn onlusten uit- gebroken in de provinciën Beni- Suef en Faïm. De Bedouïenen zet- ten de bevolking tot opstand aan. Latere berichten meelden, dat men den opstand meester was geworden.

Eenige Bedouïenen — stammen langs den Nijl, tusschen Khartum en Beber hebben zich aangesloten bij den Mahdi.

Nubar Pacha, de premier van het nieuwe Egyptisch ministerie, moet zeer in den geest der bevolking vallen.

CHINA.— De Chineezzen van Hai- nan hebben de Keizerlijke hulp in- geroepen tegen de Franschen. Reeds 2,000 man zijn op weg naar Hainan.

De Canton-rivier is geblokkeerd; tusschen de stad Canton en de Bogue- fortten heeft men slechts een be- vaarbaren doorgang gelaten van 90 voet breedte.

TONKING.— Song-Tay is in de macht der Franschen. Dit is en blijft voor ons het eenige en voor- naamste nieuws uit China. Van ver- schillende zijden heeft men omtrent dat gewichtige feit bijzonderheden mogen vernemen, die ons thans van het wapenfeit een duidelijker begrip helpen vormen.

Den 10en Dec. stelde het expedi- tie-korps zich in beweging. Op dien dag verliet Admiraal Courbet met 5,600 man de stad Hanoi, maar niet zonder in die plaats eene bezetting van 800 man te hebben achtergela- ten. Zijn colonne bereikte den 11den in de beste orde de plaats, waar het kanaal Day zich met de Roode Rivier verbindt. Er heerschte een goede geest onder de troepen; tot nog toe had geen vijand zich ver- toond.

Middelwyl was Admiraal Dowell te Canton aangekomen om het be- vel over het Engelsch eskader in de Chineesche Zee op zich te nemen. Ook de Engelsche schepen in de Roode Zee hadden aanzegging ont- vangen, om zich, in geval dat de oor- log mocht uitbreken, ter beschikking te stellen van Admiraal Hewett.

Nu ging het, tot den 14den, op de uiterste buitenwerken van Song- Tay's verdedigingslinie dapper los. De Chineezzen verdedigden zich hard- nekkig, soms gaf het een strijd van man tegen man; maar voor het he- vige vuur der kanonnen en de on- stuimige aanvallen met de bajonet der Franschen moesten zij wel zwich- ten en hanne sterkten overgeven.

Den 16den bevond zich Courbet in de onmiddelijke nabijheid van Song- Tay. Na een hevigen strijd had hij toen reeds alle punten van verdedi- ging, met name ook het fort Phusa, in zijne macht. Een flink uitge- voerde aanval bracht het Fransche leger nog dienzelfden dag, 's namid- dags ten vijf ure, tot onder de mu- ren van de Citadel der stad. On- tembaar moet de woede en wraak- oefening der Franschen geweest zijn, toen zij de lijken van eenigen hun- ner door den vijand onthoofd en gruwelijk mishandeld in de stad aantroffen. Zij gaven geen kwartier.

Toen men nu in den morgen van den 17den Dec. de Citadel wilde gaan bestormen, bevond men dat de vij- and des nachts was afgetrokken; zoodat Song-Tay nu geheel in de macht der Franschen was. On- bekend is men tot nog nu met het verlies aan manschappen van het Fransche leger. Wel heeft de re- geering officieel gesproken van 200 man aan dooden en gewonden, maar de correspondent van den *New York Herald* zegt, dat er veeler aan 1000 dan aan 200 gedacht moet worden.

De inneming van Bac-Ninh is nog geen feit, ofschoon die plaats grootendeels van verdedigers ont- bloot is geworden, daar zij den be- legerden van Song-Tay te hulp zijn gekomen. Waarheen de bezetting van Song-Tay gevlucht is, weet men niet juist te zeggen.

De laatste berichten van Courbet spreken van zware regens, die de wegen onbruikbaar zouden gemaakt hebben, en hem noodzaakten zich nog eenigen tijd in de veroverde vesting op te houden.

NEW-YORK.— George Vander- bilt, jongste zoon van William, den Amerikaanschen Rotschild, ontving dezer dagen, bij gelegenheid dat hij

meerderjarig is geworden, een ka- pitaaltje van 7,500,000 gulden in ei- gendom.

Op dienzelfden dag werd hem door James Mac Henry een schaak- spel aangeboden, dat Napoleon op St. Helena gebruikte en waarvan de stukken vervaardigd zijn uit de ka- nonnen, waar het laatste leger van Napoleon met manoeuvreerde.

NOTICIA.

ROMA.— Dia fiesta di Pascu di Nacementoe Su Santidad Papa a doe- na 12,000 fr. na pobernan di Roma. Ariba dia di memoria di su Coronam- entoe Su Santidad a doena nan 10,000 fr.

Pa e desgraciadonan di Casamic- ciolo Papa a doena 20,000 fr.

Na September a. p. atrobé 10,000 fr. na pobernan di Roma. Boeta acer- ca e limosna koe tantoe otro pober, tantoe School, Seminari, Sacerdote i Obispo ta haja di Su bondad pater- nal, anto es obranan di caridad ta algun cien-mil fr.

BRUSSEL.— Algun anja pasar nan a haja morto di un desgraciado na caya Haute, i nan a hibé na Mague (camina ta expone mortuonan stran- jero) un Senjora, coe su esposo a disparece algun tempoe caba, taba- ta kere reconoece den di éle morto di su esposo. Anjanan di duele i rouw tabata pasa, i ainda ultimo dia di pascu di Nacementoe e tristoe binda i pobrecito jioenan tabata jora, ora koe di ripiente e tata di familia ta- bata para biboe nan dilanti i brasa- nan coe legria. Sigur poco hende na Brussel a celebra dianan di Pas- cu coe tantoe gustoe, manera e tata, mama i jioenan.

VIENA.— Doctor Mauritz Rosen- thal, es Israelita famoso, profesor di Universidad di Viena a bira na fin di anja 1883 Catolico huntoe coe su esposa i dos jioe. Prins Arzobis- po mees a baptiza nan.

R. I. P.

Zaterdag j. l. ontving ik uit Neder- land tot mijne diepe smart de tijding, dat het Gode behaagd heeft mijn Dier- baren Vader, den Heer **J. van Baars**, gesterkt door de laatste H. H. Sacramenten, tot Zich te roe- pen.

Dia Sabra pasar mi a haja foi Hoe- landa e tristoe noticia, koe mi Tata stimar, Senjor **J. van Baars**, despues di a ricibi laatste Santoe Sa- cramentoenau, na un di e laatste dia- nan di December a moeri den di Senjor.

J. v. BAARS. R. K. Pr.
Predikheer.

San Wilibrordo, 24 Januari 1884.

MOVIMIENTO MARITIMO.

ENTRADA.

Enero 18.

Vapor aleman *Teutonia*, de Colon y Sabanilla. Balandra holandesa *San Juan*, de Bonaire, car- ga carbon y leña.

Enero 19.

Goleta holandesa *América*, de St^c Domingo, en lastra. Goleta holandesa *Julia*, [paquete] de St^c Do- mingo, en lastra. Balandra venezolana *Graciela*, de La Guaira via Bonaire, carga almidon.

Enero 20.

Vapor inglés *Glenfury*, de Nueva-York, carga 183 bultos p^a esta y 556 p^a Maracaibo. Balandra venezolana *Carmelita*, de Pt^a Cabello, carga papelonos.

Enero 22.

Vapor aleman *Holstia*, de Europa via San Tho- mas, St^c Domingo, La Guaira y Pt^a Cabello, carga 1499 bultos p^a esta y 353 p^a Maracaibo. Goleta holandesa *Minerva*, de Aruba, carga di- vidive. Vapor americano *Maracaibo*, de Maracaibo, car- ga 7161 bultos p^a Nueva-York. Goleta venezolana *Caribe*, de La Vela de Coro, carga café y cueros. Goleta venezolana *Guillermina*, de Cumaná, en lastra.

